

Motion till riksdagen 2016/17:3348

av **Désirée Pethrus m.fl. (KD)**

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering

Innehåll

Förslag till riksdagsbeslut	2
Motivering	4
Nyanlända invandrares etablering	4
Ankomsten till Sverige	5
Asylprogram	6
Hälsundersökningar	7
Arbete och sysselsättning under asylansökningstiden	7
Efter asylbeskedet	8
Etableringsuppdraget	8
Etableringsersättning	9
Hemutrustningslån	9
Schablonersättningar	9
Dagersättningen för eget boende (EBO)	10
Bostadsbristen för asylsökande och nyanlända	10
Möjligheten till ”hem-bo”	10
Ensamkommande barn	11
SFX som påbyggnad till sfi	11
Validering av akademiska kunskaper	12
Diskriminering	12
Graviditetspeng – trygghet i väntans tider	13
Särskilda jämställdhetsåtgärder	14
Forced marriage units	16
Könsstympling	16

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2017 inom utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett asylprogram för asylsökande och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kunna arbeta utan avräkning mot etableringsersättningen upp till 3 000 kronor brutto i månaden och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tidigarelägga tilldelningen av samordningsnummer till asylsökande enligt vad som anges i motionen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att sänka etableringsersättningen och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att justera schablonersättningen till kommuner enligt vad som anges i motionen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att höja den prestationsbaserade ersättningen till kommuner med högt mottagande och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en hjälpfond för de kommuner som har det högsta mottagandet av ensamkommande barn, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att gradvis avveckla eget boende och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om nya boendeformer för ensamkommande flyktingbarn och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla SFX nationellt och tillkännager detta för regeringen.
12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera diskriminering på grund av religion eller annan trosuppfattning bland de utpekade fokusområden som är föremål för förebyggande och motverkande insatser, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lagstiftning som särreglerar hedersbrott i brottsbalken och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör vidta åtgärder i syfte att motverka förtryck i hederns namn och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en Forced Marriage Unit enligt brittisk modell inrättas och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa hälsointyg till skydd mot könsstympning enligt vad som framförs i motionen och tillkännager detta för regeringen.

Tabell 1 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2017 uttryckt som avvikelse gentemot regeringens förslag

Tusental kronor

Ramanslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen (KD)
1:1 Etableringsåtgärder	209 030	-135 000
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	21 643 414	-400 000
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	6 379 887	-600 000
1:4 Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	3 598 643	-376 000
1:5 Hemutrustningslån	331 982	
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	111 966	-859
2:2 Åtgärder mot diskriminering och rasism m.m.	62 919	
3:1 Särskilda jämställdhetsåtgärder	247 539	
4:1 Åtgärder mot segregation	50 000	-50 000
<i>Nya anslag</i>		
1:6 Omställningsfond		+260 000
Summa	32 635 380	-1 301 859
<i>Specificering av anslagsförändringar</i>		
1:2 Sänkt schablon (mellan)		-800 000
1:2 bonus 30 i topp kommuner (mellan)		+400 000
Summa		-400 000
1:3 Sänkt etableringsersättning 35kr		-600 000
1:3 Nej till borttagande av etableringsersättning vid arbete		
1:3 Summa		-600 000
1:4 Nej till "snabbspåret"		-376 000
		-376 000

Tabell 2 Kristdemokraternas förslag till anslag för 2017 till 2020 uttryckt som differens gentemot regeringens förslag

Miljoner kronor

Utgiftsområde 13 Jämställdhet och nyanlända invandrares etablering				
1:1 Etableringsåtgärder	-135	-110	-100	-30
1:2 Kommunersättningar vid flyktingmottagande	-400	-500	-300	-300
1:3 Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare	-600	-545	-357	-391
1:4 Ersättning för insatser för vissa nyanlända invandrare	-376	-532	-422	-339
2:1 Diskrimineringsombudsmannen	-1	-2	-2	-3
4:1 Åtgärder mot segregation	-50	-75	-100	-100
<i>Nya anslag</i>				
1:6 Omställningsfond	+260	+260		
Summa	-1 302	-1 504	-1 281	-1 163
<i>Specificering av anslagsförändringar</i>				
1:2 Sänkt schablon (mellan)	-800	-800	-500	-500
1:2 bonus 30 i topp kommuner (mellan)	+400	+300	+200	+200
Summa	-400	-500	-300	-300
1:3 Sänkt etableringsersättning 35kr	-600	-700	-500	-500
1:3 Nej till borttagande av etableringsersättning vid arbete				
1:3 Summa	-600	-700	-500	-500
1:4 Nej till "snabbspåret"	-376	-532	-422	-339
	-376	-532	-422	-339

Motivering

Motionen innehåller Kristdemokraternas politik för arbetsmarknadsutskottet, utgiftsområde 13 och innefattar politiska förslag för nyanlända invandrares etablering, diskriminering och jämställdhet. Kristdemokraternas jämställdhetspolitik har dock huvudsakligen förlagts till partimotionen Jämställdhet.

Nyanlända invandrares etablering

Kristdemokraternas utgångspunkt för integrationspolitiken är att ge människor förutsättningar att kunna ta ansvar för sitt eget liv. De människor som kommer till vårt land som flyktingar, arbetskraftsinvandrare eller av andra anledningar ska så snabbt det är möjligt ges verktyg att delta i samhällsgemenskapen. Staten ska medverka till att underlätta och skapa förutsättningar, men inte ta över människors egen drivkraft eller ta kontroll över människors liv.

De som söker asyl i Sverige hamnar i dag oftast i en lång period av väntan och passivitet. För en bättre integration krävs en snabbare väg in i samhället. Därför vill vi införa svenskundervisning från dag ett, samhällsinformation om lagar och värderingar och krav om att stå till arbetsmarknadens förfogande

Språket är vägen in i det svenska samhället. Genom språket får alla kunskap om gemensamma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. En god svenskundervisning är därför avgörande för den enskilde och gynnar samhället i stort.

Det offentliga ska sträva efter goda levnadsvillkor för invånarna samt skapa lika möjligheter för utveckling och förverkligande av livsprojekt. Integrationspolitiken ska präglas av ett medborgarperspektiv. Människor ska ges frihet att i möjligaste mån bygga sin framtid efter eget behov. Detta syftar till att stärka identiteten och gynna integrationsprocessen.

Kristdemokraterna värnar en migrationspolitik som bygger på öppenhet, respekterar asylrätten och värnar de värden och principer som skyddsgrunderna bygger på. Det är viktigt att Sverige, idag och i framtiden, ger skydd till dem som flyr undan förföljelse, krig och förtryck. En human migrationspolitik måste kombineras med en effektiv och välfungerande integrationspolitik.

Sverige behöver på ett bättre sätt än idag ta sig an de utmaningar som flyktingmottagandet för med sig. För närvarande har många sökt skydd i Sverige. Från en situation med cirka 20 000 till 30 000 personer per år 2001–2012 till 80 000 under 2014 och 162 000 personer under 2015. Ett antal åtgärder, med id-kontroller och återtagandeaftal med Turkiet som de mest framträdande, har drastiskt minskat antalet asylsökande i Sverige. Cirka 30 000 förväntas under år 2016. Varje människa som bosätter sig i Sverige är en tillgång som representerar möjligheter och mervärden för sin omgivning. Integration handlar om att ta vara på det humankapital som idag söker sig till Sverige. Utmaningen i detta ska inte förringas och måste betecknas som historisk. Av de personer som befinner sig Arbetsförmedlingens program för nyanlända flyktinginvandrare i arbetsför ålder saknar 49 procent gymnasiekompetens och 34 procent har ingen utbildning som når upp till grundskolenivå. Sverige har dåliga resultat att luta sig mot när det gäller att skapa förutsättningar för nyanlända att komma i arbete. Efter åtta år i Sverige är 25 procent helårsanställda eller företagare bland flyktingar och flyktinganhöriga, enligt riksdagens utredningstjänst. Andelen efter 15 år är 34 procent.

Det som idag framstår som en utmaning i form av bristfällig tillgång till bostäder och höga trösklar till arbetsmarknaden är samtidigt en nödvändighet om vi utifrån vår nuvarande demografiska befolkningsstruktur vill säkra försörjningsbördan då allt färre

ska försörja allt fler. Att vi under dessa förhållanden emellertid har en så bristfällig framgång i att bereda möjligheter för nyanlända att komma i arbete manar till reformer.

Trots de stora utmaningar vi nu ser, levererar regeringen få svar. Sverige behöver en politik för fler jobb, fler bostäder och bättre skola. Regeringens politik verkar i motsatt riktning. Den företagarfientliga politik som regeringen driver riskerar minska antalet jobb tillfällen för de nyanlända. Och inom arbetsmarknadspolitiken finns mycket övrigt att önska, då regeringen förlitar sig på en gammaldags struktur kring arbetsmarknadsåtgärder i offentlig sektor, såsom statliga beredskapsjobb, traineejobb och extratjänster. Dessutom ser man inte behovet av att reformera och förnya arbetsförmedlingsverktyget. Här behövs en ökad flexibilitet, och utmaningarna är många för att få Arbetsförmedlingen att fungera i en modern tid. De som drabbas hårdast är de nyanlända som riskerar att fastna i ett långvarigt socialt och ekonomiskt utanförskap. En integrationspolitik som inte fungerar undergräver migrationspolitikens legitimitet.

Av dessa skäl krävs nu politiska förslag som gör det möjligt för fler nyanlända att få arbete, som förbättrar situationen på bostadsmarknaden, som gör mottagandet bättre och som långsiktigt gör integrationspolitiken effektivare. Det behövs fler enkla jobb, vilket kan förverkligas genom Kristdemokraternas introduktionsanställningar. Aktivitetsnivån under asylprocessen behöver höjas och inkludera kvalificerad språkundervisning. Numera anvisas kommuner nyanlända och har att hantera uppgiften att finna bostäder åt ett bestämt antal människor varje år. Uppgiften är förenad med kraftiga svårigheter för kommunerna och lösningarna varierar. Kommuner köper bostadsrätter, bygger om äldreboenden eller ställer upp villavagnar på campingar. För att stärka kommunernas kapacitet att motta de nyanlända på ett hållbart sätt föreslår Kristdemokraterna under utgiftsområde 14 att schablonersättningen justeras och att en prestationsbaserad del för de kommuner som mottar flest införs.

Kristdemokraterna välkomnar det stora engagemang som finns i civilsamhället, bland olika organisationer, kyrkor och enskilda som gör ett fantastiskt arbete som flyktingguider eller med familjekontakter för att ge stöd till nyanlända. De kan bidra till en snabbare etablering och integration genom ex språkträning, simundervisning, läxläsning och mycket annat. Utöver civilsamhällets insatser behövs dock ett samlat grepp där människor redan i asylansökningsfasen kan börja läsa svenska inom sfi och strukturerat genomgå samhällsorientering.

Ankomsten till Sverige

För närvarande befinner sig ett stort antal asylsökande (ca 75 000 i september) på Migrationsverkets asylboenden. Många har redan väntat i över ett år och de som precis kommit måste utstå en lång tid av väntan. Tiden i asylboendet präglas idag av sysslolöshet, passivitet, frustration och osäkerhet. Flera rapporter om tillbud, motsättningar och incidenter vittnar om boendemiljöer som är allt annat än önskvärda. Utsatta grupper som kristna, ateister, homosexuella och muslimska minoriteter får vid sidan av kvinnor särskilt utstå svårigheter på boenden. Det är en situation som måste förändras. Alla ska ha ett tryggt boende, också under asyltiden.

Idag ger Migrationsverket en gruppinformation till asylsökande efter att de anlät till asylboendet. Asylprocessen går igenom, rättigheter och skyldigheter under tiden som asylsökande framläggs och praktiska detaljer kring möjligheter att arbeta klargörs. Under det stora inflöde av människor som ägde rum under 2014 och 2015 halkade gruppinformationen efter. Cirka 35 000 fick gruppinformation under 2014, ca 37 000 hade nåtts under 2015 och 8 834 under januari och februari 2016. I ljuset av att ca

80 000 sökte asyl under 2014 och 162 000 under 2015 är siffrorna djupt otillfredsställande.

Asylprogram

Det är vår mening att mottagandet av asylsökande redan från ankomst behöver vara mycket proaktivt i syfte att inleda integrationsprocessen till Sverige. Detta oavsett om personen sedan får uppehållstillstånd eller inte. Kristdemokraterna föreslår därför ett asylprogram.

Varje asylsökande ska få ett första samtal inom två veckor från ankomsten till Sverige. Samtalet är första steget i asylprogrammet och ska innehålla väsentligt mer än det första samtal som hålls idag då den asylsökande skrivs in och får ett LMA-kort (LMA står för Lagen om Mottagande av Asylsökande). Vi föreslår att varje asylsökande sluter ett kontrakt med det offentliga i samband med asylansökan. Kontraktet ska innehålla följande delar som finns med i det vi kallar asylprogram:

- Asylprogrammet ska pågå i minst sex månader.
- En systematiskt given information om vad asylansökningsprocessen innehåller rättigheter och skyldigheter klargörs. Den asylsökandes arbetslivserfarenheter och yrkeskvalifikationer kartläggs. Studievägar och yrkesvägar presenteras. Förväntad tidsram för asylansökningstiden går igenom.
- De hälsosamtal som erbjuds alla som anländer måste nå långt fler än de gör idag.
- Åldersbedömning i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer genomförs.
- Från dag ett har varje asylsökande ett program som löper åtta timmar om dagen, fem dagar i veckan. Sfi-undervisning ges 15 timmar i veckan, samhällsinformation utgår 9 timmar i veckan. I samhällsinformationen ska ingå vilka rättigheter, skyldigheter och ansvar jag har som asylsökande. Hur ser svenska traditioner, värderingar och sedvänjor ut? Vilka grundvärderingar bygger det svenska samhället på (jämförbarhet, likabehandling osv). 16 timmar i veckan är den asylsökande tillgänglig för arbetsmarknaden. För dem som inte hittar arbete finns organiserad sysselsättning. Inom ramen för den organiserade sysselsättningen kan ingå lokalvård, matlagning eller vaktmästartjänster på det asylboende man bor på. Kommunen eller ideella föreningar kan också tillhandahålla organiserad sysselsättning. Skäl för undantag finns för personer med funktionsnedsättning eller sjukdom.
- Sfi-undervisningen ska ges med A, B och C-kurser. Eventuellt behov av D-kurs förläggs till tiden efter asylansökan prövats och utförs genom den kommunala vuxenutbildningen.
- Under asylprogrammet kan med fördel ideella organisationer samverka för att bredda kontaktytan och ge förutsättningar för nätverk och delaktighet i det civila samhället.
- För att asylprogrammet under asyltiden ska fungera erbjuds barnpassning till dem som har barn. Deltar den asylsökande inte i asylprogrammet görs ett avdrag på dagersättningen. En skillnad föreslås dock jämfört med nuvarande regelverk. Om den asylsökande får ett arbete reguljärt, d.v.s. utanför asylprogrammet, ges ett fribelopp om 3 000 kronor som den enskilde kan tjäna per månad innan dagersättningen minskas.

Insatser för sfi-undervisning och samhällsinformation med tillgänglig barnpassning bör ingå i upphandlingen av asylboenden som kontinuerligt görs av Migrationsverket. Delar av budgetens anslag kan användas så att Migrationsverket kan hantera asylprogrammet av upphandlingen av asylboenden. De merkostnader som utgår beräknas till 600

miljoner kronor under 2017 (300 mkr under UO8 under anslag 1:9 samt 300 mkr under UO8 1:10) för att sedan uppgå till 1 200 miljoner kronor per år (600 mkr under UO 8 1:9 och 600 mkr under 1:10).

Hälsoundersökningar

Alla som söker asyl i Sverige ska enligt lag erbjudas en kostnadsfri hälsoundersökning. I undersökningen ingår provtagningar samt hur hälsotillståndet kan vara påverkat av den undersöktes psykosociala situation eller av traumatiska upplevelser. Andelen som faktiskt genomgår hälsoundersökningar är emellertid otillfredsställande. I synnerhet under året 2015 då ett stort antal människor sökte sig till Sverige, kunde inte vårdcentraler prioritera hälsoundersökningarna före behovet av omedelbar vård. Ett stort antal människor kommer från länder där infektioner vi nästan saknar i Sverige fortfarande är aktuella. Infektioner som hepatit B och C, tuberkulos och hiv.

Många hälsosamtal avböjs av olika anledningar, andra har inte hunnits med på grund av överbelastning. Det har i studier konstaterats att migranter fruktar utvisning vid upptäckta sjukdomar och därför uteblir. Andra förstår inte kallelsen som i flera fall skickats på svenska. Det förekommer också att kvinnor inte delges kallelsen av sina män.

De uteblivna hälsoundersökningarna är problematiska för personen som vid behov inte får adekvat vård och behandling, men det är även problematiskt ur ett smittskyddsperspektiv.

Folkhälsomyndigheten efterlyser tydlighet i kommunikationen. Vikten av undersökningen ska betonas och rätt språk ska användas. Det ska framgå var och när undersökningen görs, att den inte kostar den asylsökande något, att tolk finns, att sekretess råder och att hälsoundersökningen görs oberoende i förhållande till asylprocessen.

Det är också angeläget att journalsystem digitaliseras och upprättas för individen och sedan kan följa denne. Nyanlända kan under sin första tid vistas i olika län på grund av flytt mellan asylanläggningar och städer. Hälsoinformation ska vara tillgänglig för berörd personal oavsett var man är bosatt för tillfället.

Våren 2016 har gett bättre förutsättningar och arbetsro där hälsoundersökningar till barn och barnfamiljer särskilt prioriteras. Folkhälsomyndigheten genomför kompetenshöjande aktiviteter för att förbättra arbetet. Mobila team förekommer på flera platser i landet. Mobiliteten ger bättre förutsättningar att nå asylsökande vars boendeplatser sällan är permanenta utan skiftar under asylprocessen.

Arbete och sysselsättning under asylansökningstiden

För den som deltar i asylprogrammet ingår ett krav att stå till arbetsmarknadens förfogande. Att arbeta på den reguljära arbetsmarknaden eller utföra någon form av praktik i föreningslivet. Med deltagande på arbetsmarknaden bryts den passivitet som nu präglar tiden på asylboenden samtidigt som etableringen på arbetsmarknaden underlättas. För att kunna arbeta i Sverige som asylsökande krävs undantag från skyldigheten att, för det första, ha arbetstillstånd. Undantaget kallas AT-UND. För att anställa en asylsökande krävs en anmälan från arbetsgivaren till Migrationsverket. Den asylsökande måste också ansöka om preliminär A-skatt via Skatteverket, som i sin tur begär ett samordningsnummer från skattekontoret. Informationen om denna möjlighet är svårtillgänglig och finns bara på svenska och engelska.

Samordningsnummer tilldelas av Skattekontoret på begäran av en myndighet. För att få samordningsnummer måste man lämna in en kopia på sitt LMA-kort, pass eller id-

kort samt ett undertecknat anställningsavtal. Den asylsökande har dock lämnat sitt pass eller id-kort till Migrationsverket i samband med sin asylansökan och har därför inte tillgång till detta. Det är därför ett moment 22 att försöka få formellt tillstånd att arbeta.

Om den asylsökande mot förmodan ändå skulle få AT-UND sänks dagsersättningen lika mycket som det som tjänats in. Marginaleffekten är hundraprocentig.

Att få lönen utbetald är också förenat med svårigheter för en asylsökande. En asylsökande kan inte öppna konto i en bank utan personnummer. Det kontantkort som erhållits av Migrationsverket är inte knutna till ett bankkonto. Att betala ut lön blir därmed svårt.

För att lösa denna problematik vill Kristdemokraterna att alla asylsökande tilldelas samordningsnummer och att LMA-kort utrustas med dessa från början. Detta är också Skatteverkets intention i sin promemoria dnr 114/2016 men med ikraftträdande först 1 juli 2017. Enligt Kristdemokraterna är detta alldeles för sent och bör därför tidigareläggas till 1 januari 2017 tillsammans med möjligheten att kunna arbeta utan avräkning mot etableringsersättningen upp till 3 000 kronor brutto.

Efter asylbeskedet

Efter att uppehållstillstånd erhållits inleds etableringstiden. Den nyanlände ska kunna flytta från asylboendet, skrivas i en kommun och komma in på arbetsmarknaden. En central aktör i denna fas är Arbetsförmedlingen. Andra viktiga faktorer under etableringstiden är de olika utbildningsvägar som är tillgängliga, exempelvis sfi (som vi vill tidigarelägga) och olika former av vuxenutbildningar. Det är därtill angeläget att bostadsmarknaden är tillgänglig för den som nu ska lämna det tidigare boendet.

Etableringsuppdraget

I december 2010 trädde lagen (2010:197) om etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare i kraft. Uppdraget var att fokusera på arbetslinjen för nyanlända. Etableringsuppdraget utförs av Arbetsförmedlingen och ges till nyanlända som fått uppehållstillstånd. Syftet är att hjälpa människor in på arbetsmarknaden och i samhällslivet. Som deltagare i etableringsuppdraget har man rätt till etableringsersättning. Etableringsuppdraget pågår under en period på två år. Det går dock att konstatera att för de flesta leder etableringsinsatsen inte till jobb. Tre månader efter att etableringsplanen avslutats har bara fem procent lyckats få ett arbete utan stöd.¹ Arbetsgivarnas förtroende för Arbetsförmedlingen är i botten, enligt den årliga enkät som Svenskt Näringsliv gör med sina medlemsföretag använder endast 45 procent Arbetsförmedlingen som rekryteringsväg. Vart femte företag uppger att det är mycket missnöjt med Arbetsförmedlingen som rekryteringsväg. År 2016 uppgår Arbetsförmedlingens totala anslag och andra tillgängliga medel till 78 miljarder.

Etableringsuppdraget är viktigt, uppdraget måste följas upp och förbättras kontinuerligt. Idag har vi en arbetsförmedling som får motta mycket kritik. Det finns uppenbarligen behov av alternativa förmedlingar som med ökad flexibilitet och förmåga kan anpassa uppdraget efter personen. Vi kristdemokrater tror inte att alla människor passar in i en och samma mall. Därför krävs ett ökat utbud och en reformering av systemet med arbetsförmedlingsuppdraget. Kristdemokraternas linje är också att fler insatser kan utföras tidigare än under etableringsuppdraget. En stor del av Arbetsförmedlingens verktygslåda behöver förändras vilket vi utvecklar i motionen för

¹ Ekonomifakta. <http://www.ekonomifakta.se/Artiklar/2016/april/vad-hander-efter-etableringsuppdraget/>

utgiftsområde 14. Kristdemokraterna har länge hävdad detta behov och anser att den utredning som påbörjades av alliansregeringen i syfte att se över alternativa former för arbetsförmedlingsuppdraget snarast bör återupptas. Särskilt i syfte att få fram fler aktörer som kan möta behovet hos den stora grupp nyanlända som nu kommer till vårt land. Det är viktigt att fortsatt ha arbetslinjen i fokus när det gäller etableringen av nyanlända. Regeringen måste lägga väsentligt större fokus på en näringslivspolitik som stödjer att nya arbeten kommer fram.

Etableringsersättning

Etableringsersättning betalas ut till personer som har en etableringsplan, en etableringsplan ska omfatta högst 24 månader. Under tiden som personen medverkar till upprättande av en etableringsplan är etableringsersättningen 231 kronor per dag, fem dagar i veckan. När etableringsplanen gäller och aktiviteter pågår motsvarande heltid uppgår ersättningen till 308 kronor per dag, fem dagar i veckan. Etableringsersättningen är inte skattepliktig. Etableringsersättningen skall täcka personens verkliga kostnader för att undvika att kommunen behöver komplettera med ekonomiskt bistånd.

Kristdemokraternas förslag innebär att etableringsersättningen sänks med 35 kronor per dag. Det innebär en minskning med 15 procent vid upprättande av etableringsplan och med 11 procent vid deltagande i etableringsplan. Bostadsersättningen och etableringstillägget antas vara oförändrade.

En minskning med etableringsersättningen med 35 kronor per dag minskar kostnaderna för etableringsersättningen med 500–700 miljarder kronor per år under perioden 2017–2020.

Hemutrustningslån

Hemutrustningslånet är amorteringsfritt lån i två år, men det löper med ränta från första utbetalningsdagen. Lånet kan användas för att köpa möbler och saker som porslin till hemmet. Räntan är avdragsgill i deklarationen. Efter de två åren ska lånet börja betalas tillbaka.

Om CSN trots påminnelser och krav inte får in någon betalning från en låntagare, kan lånet sägas upp till omedelbar betalning. Det innebär att låntagaren måste betala hela skulden på en gång. Om inte CSN kan nå någon överenskommelse med låntagaren, lämnar det ärendet över till kronofogdemyndigheten för indrivning.

Erfarenheten är att allt fler söker lånet, i takt med det stora antalet nyanlända som får kommunplacering och bostad. 15 000 kronor är den genomsnittliga summan som varje låntagare tar, men det finns möjlighet att låna upp till 35 000 kronor för en familj med fem barn.

Problemet med hemutrustningslånet är att arbetsmarknadsetableringen för de flesta inte sker på två år utan dröjer betydligt längre. Följden märks i form av tusentals ärenden hos kronofogden. Låntagare uppger att de vid lånetecknandet inte förstod vad de gav sig in på. CSN har med uppsökande verksamhet kunnat reducera skulderna till kronofogden, likväl innebär hemutrustningslånen för många en skuldfälla. Kristdemokraterna anser att det finns behov av att se över hemutrustningslånets funktion och avser återkomma i frågan.

Schablonersättningar

Kommuner som tar emot flyktingar med uppehållstillstånd mottar en schablonersättning som ska täcka kostnader som associeras med den nyanlände. Exempel på kostnader kan

handla om sfi-undervisning, boende, merkostnader för skola och förskola eller tolkning. Kristdemokraterna vill förbättra kommunernas möjligheter att ta emot nyanlända, inte minst de som tar emot många flyktingar. Vi vill återinföra en prestationsbaserad ersättning till de trettio kommuner som har det högsta mottagandet. Det gör att kommuner som tar emot särskilt många personer får bättre förutsättningar för detta. För att finansiera detta genomför vi en begränsad sänkning av den generella schablonersättningen som höjdes mycket kraftigt i förra året.

Regeringens förändringar av ersättningarna till kommunerna för boende till ensamkommande flyktingbarn är i allt väsentligt riktiga, men infasningen av dem riskerar att på ett orimligt sätt drabba kommuner som tagit stort ansvar. Vi anslår därför 300 miljoner per år 2017 och 2018 för att mildra sådana effekter. Det är 260 miljoner mer än regeringen per år.

Dagersättningen för eget boende (EBO)

Sedan 1994 har asylsökande rätt till dagersättning. Ersättningen skiljer sig beroende på om den asylsökande väljer att bo i Migrationsverkets boende eller ordnar eget boende (EBO) där kostnader för bland annat matinköp renderar en något högre ersättning. Trots namnet har EBO blivit inneboende, inte eget boende. Konsekvensen är trångboddhet, frekventa flyttar och socialt utanförskap. Det finns fall där tio till tolv personer trängs i en tvårumslägenhet. Oseriösa aktörer utnyttjar situationen och handel med adresser förekommer. EBO leder även till att nyanlända koncentreras till vissa områden.

Lokalpolitiker i kommuner som Malmö och Södertälje har därför länge uppmärksammat riksdag och regering på de svåra och allvarliga konsekvenser som EBO medför. Både för den enskildes skull, och för att underlätta arbetet med att ta emot och slussa in dem i samhället. För att fler ska välja anläggningsboende, och för att därmed bryta den destruktiva trångboddheten, vill vi utreda förutsättningarna att dagersättningen för den som väljer EBO fasas ut gradvis.

Bostadsbristen för asylsökande och nyanlända

När antalet asylsökande och nyanlända ökar kraftigt på kort tid uppstår en akut bostadsbrist. Bostadsbristen drabbar enskilda, både de som väljer EBO och de som bor i anvisat boende med låg standard.

Förutsättningarna för Migrationsverket att självt äga och driva boenden för asylsökande bör förbättras. Om Migrationsverket driver asylboenden i egen regi underlättas möjligheten till dialog och förberedelser mellan kommun och Migrationsverk till skillnad från dagens process då upphandlingsförfarande vid fullbordad ställer kommuner vid fullbordat faktum. När omständliga upphandlingar undviks kan dessutom egen regi innebära större kostnadseffektivitet. Under det gångna året har uppseendeväckande upphandlingar skett som lett till rättsliga tvister. Genom egen regi stärker Migrationsverkets sin upphandlingskompetens då man i högre grad själv vet vad som krävs för att driva ett boende, det gör också myndigheten bättre förmögen att själv kunna hantera tider av hög migration.

Möjligheten till ”hem-bo”

Utifrån det intresse som också finns hos enskilda att bereda rum i sina hem bör också möjligheten för asylsökande till sådana placeringar utvecklas. I samband med vårpropositionen (prop. 2015/16:99) framlade regeringen en anslagshöjning till länsstyrelserna motsvarande 10 miljoner kronor för att stödja kommunerna att utveckla

verksamhet för att underlätta uthyrning av bostäder till nyanlända som nu höstens proposition kommit att bli det dubbla. Det är angeläget att länsstyrelsen stödjer kommunerna med kriterier för hur nyanlända ska kunna erbjudas boende hos enskilda med minimikrav om minsta antal kvadratmeter, hygien- och köksutrymmen etc. Kriterier bör också fastställas runt begränsningar för antal personer i hushåll. Familjer bör beredas gemensamma placeringar. Den som är ”värd” skulle kunna ersättas med en viss summa per upplåten kvadratmeter alternativt att den boende behåller dagsersättning i hushåll där denne självständigt sköter sin matlagning etc. Kommuner bör också kunna med uppdaterade och tillåtande detaljplaner väsentligt förbättra möjligheterna till utveckling av fastigheter så att bostadsbeståndet kan användas bättre för andrahandsuthyrning. Ett föredömligt exempel är Nacka kommun som aktivt gått ut och efterlyst villaägare med möjlighet att hyra ut delar av sin fastighet. När en kommun är tydlig med sin intention och tillåtande med att ge tillstånd till avstyckning av en fastighet, främjas förutsättningarna för Hembo.

Ensamkommande barn

Förra året kom många minderåriga till Sverige. När barn anländer ensamma ställer det stora krav på mottagandet. Det offentliga måste därför på ett särskilt sätt säkerställa att mottagandet av ensamkommande barn sker på bästa sätt. Kommunerna har ansvar för mottagandet av ensamkommande barn och ansvaret gäller både under tiden som asylsökande såväl som när man fått uppehållstillstånd. En statlig ersättning utgår för omkostnader som skola, vård och boende. Ensamkommande barn har rätt till en god man. Att döma av rådande prognoser beräknas ca 45 000 ensamkommande flyktingbarn omfattas av systemet för kommunala schablonersättningar under nästa år. Maxersättningarna till kommunerna är idag på 1 900 kronor per dygn och person. Regeringen avser sänka ersättningen till 1 350 kronor per dygn och person, för 18–20-åringar sänks ersättningen till 750 kronor. Det motiverar till mer kostnadseffektiva placeringar än de som föreligger idag.

Ensamkommande barn har tidigare placerats i hem för vård och boende (HVB) eller på Statens institutionsstyrelses (Sis) boenden. För de flesta har inte detta varit adekvata boendeformer. Inriktningen för ett HVB-hem riktar sig vanligen gentemot en målgrupp med någon form av behov inom socialtjänstens ansvarsområden såsom missbruks- eller beteendeproblematik. Ett HVB-hem är en bra boendeform för vissa barn, generellt gäller dock att fler ensamkommande barn och ungdomar i första hand bör placeras i familjehem eller den nya boendeformen Stödboende. Eftersom antalet familjehem är begränsat förordar Kristdemokraterna att fler familjehem med beredskap att ta hand om flyktingbarn rekryteras och utbildas.

Med det nya ersättningssystem för mottagande av ensamkommande barn som aviseras i budgetpropositionen 2017 förväntas statens utgifter reduceras kraftigt samtidigt som barnen får mer adekvata boenden. Den ökande användningen av medicinska åldersbedömningar är också att anse välkommen då den förstärker rättssäkerheten för de ensamkommande.

SFX som påbyggnad till sfi

SFX är sfi, det vill säga svenskundervisning, med fokus på yrkesspråket och kompletteras oftast med yrkespraktik eller särskild utbildning. Idag finns exempelvis ”svenska för bussförare”, ”svenska för företagare” och ”svenska för medicinsk personal”. I Stockholms län finns ett samarbete kring detta som fungerar mycket bra. En grundtanke kring SFX är att kommunerna samarbetar så att de studerande med samma

yrkesbakgrund samlas hos en anordnare. Det gör att undervisningsgrupperna blir tillräckligt stora så att verksamheten blir stabil och kan utvecklas. Undervisningsformen har pågått sedan 2001 och syftar till att deltagarna snabbare ska lära sig språket samt få ytterligare kunskap inom yrkesområdet och därmed snabbare kunna arbeta inom sitt yrkesområde. Kursen innebär intensiv svenska med fokus på yrkesspråket, orienteringskurser med nödvändig kunskap för att veta hur respektive yrke fungerar i Sverige och möjlighet att komplettera sin utbildning för svenska förhållanden på högskole- eller gymnasienivå.

Åtta av tio tidigare elever befinner sig i egenförsörjning ett till två år efter avslutat SFX – det visar Kommunförbundet Stockholms läns uppföljning av de elever som påbörjade någon av SFX-kurserna år 2008. Av dem som svarade på enkäten (svarsfrekvens 62 procent) arbetar 48 procent inom sitt yrke, 19 procent inom annat område och 13 procent studerar vidare på högskola eller inom vuxenutbildningen. SFX som påbyggnad på befintlig kursplan i sfi bör därför vara attraktivt för kommuner med identifierade arbetsmarknadsbehov. Kristdemokraterna vill att SFX ska utvecklas nationellt utifrån kommunernas initiativ som en påbyggnad på den kursplan kommunerna är skyldiga att tillhandahålla för sfi.

Validering av akademiska kunskaper

Om personer som kommer från andra länder får sin kompetens validerad snabbt kan de också snabbare ta sig in i det svenska samhället. Yrkeskunskaper som under lång tid inte får praktiseras eller uppdateras riskerar gå förlorade. Det är därför angeläget och en signifikant tidsvinst att kartläggningen av asylsökandes färdigheter börjar inventeras redan under asylansökningstiden.

Validering behövs för den som kommit till Sverige och på grund av förlorade utbildningsdokument saknar möjlighet att styrka sina färdigheter. Men validering är också ett instrument för yrkesverksamma som vill byta spår och behöver få sin reella yrkeskompetens bedömd. Validering försvåras av att metoderna för att kartlägga och bedöma kompetens kräver kunskaper i svenska språket. Tolkning är till föga hjälp om inte tolken är väl bevandrad i det specifika yrkesspråk som ska valideras. Risken med höga förhoppningar och ivriga, kvantitativa ambitioner för hur många som ska valideras, är att kvaliteten på utförd validering är så låg att den i mötet med arbetsgivare inte håller måttet.

Valideringsdelegationen arbetar sedan 2015 utifrån dir. 2015:120 för att följa, stödja och driva på ett samordnat utvecklingsarbete inom valideringsområdet. Delegationen slutrapporterar sitt uppdrag senast den 30 december 2019 men förväntas presentera en ny valideringsstrategi under slutet av 2016.

Både samordningen av och kvaliteten på valideringen av akademiska kunskaper och arbetslivserfarenheter behöver förbättras. Kristdemokraterna har länge efterlyst att validering formaliseras i ett rikstäckande system så att arbetet med att höja kvaliteten kan systematiseras. Att etablera en samsyn mellan berörda myndigheter mot ett nationellt sammanhängande valideringssystem inom utbildningsväsende och arbetsliv är nu en central del av Valideringsdelegationens uppdrag. Idag förekommer rapporter om regionala variationer.

Diskriminering

Ingen ska diskrimineras på grund av religion eller annan trosuppfattning, kön, könsidentitet eller könsuttryck etnisk tillhörighet, funktionsnedsättning, sexuell

läggning eller ålder. Arbetet mot diskriminering omfattar verksamheten hos Diskrimineringsombudsmannen och Nämnden mot diskriminering.

Arbetet mot diskriminering möjliggörs av åtgärder på nationell, regional såväl som lokal nivå. Inom lagstiftningsarbetet bereder regeringen betänkandet Ett utvidgat straffrättsligt skydd för transpersoner (SOU 2015:103). Kristdemokraterna emotser att utredningens slutsatser får bejakas i lagstiftning.

Antalet hatbrott ökar. Kyrkor, moskéer och synagogor utsätts för attentat, och judar, kristna, muslimer och personer med annan religionstillhörighet utsatt för brott på grund av sin tro.

Det snabbast ökande hatbrottet har kristofobiska motiv. De senaste fem åren har antalet identifierade anmälningar med kristofobiska motiv ökat med 140 procent vilket motsvarar 390 anmälningar. Under samma period har hatbrotten mot muslimer ökat med 100 procent vilket motsvarar 590 anmälningar. De antisemitiska brotten uppgår till 280 anmälningar², vilket är anmärkningsvärt utifrån en relativt liten befolkningsgrupp.

Nämnden för statligt stöd till trossamfund (SST) rapporterar³ om hot mot konvertiter till kristendomen från tidigare muslimska trosfränder. Det är också en återkommande anledning till rapporter om utsatthet på asylboenden. Där konvertiteter som flytt förföljelse på grund av sin nyfunna tro, tvingas leva i rädsla på grund av trakasserier.

Regeringen avser enligt budgetpropositionen att under hösten 2016 att fatta beslut om en nationell plan mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott. I den nationella planens övergripande mål kommer vara ett samlat, effektivt och strategiskt arbete mot rasism, liknande former av fientlighet och hatbrott i Sverige. Planen kommer att utgå från en samordnings- och uppföljningsstruktur samt förebyggande och motverkande insatser inom olika utpekade fokusområden. Vi menar att det i det sammanhanget bör lyftas behovet av att motverka hatbrott på religiös grund. Det senaste året har många asylsökande drabbats av hot och våld på grund av sin tro. Det är inte acceptabelt att människor flyr till Sverige, från hot och våld på grund av sin tro, och samtidigt inte kan känna sig trygga här. Dessa hatbrott får inte planteras vidare in i samhället och skapa ökade motsättningar i vårt samhälle. Religionsfriheten måste vara en självklarhet och ständigt bevakas. Religionsdialog bör uppmuntras och tydliga markeringar måste göras mot alla former av hat på grund av religiös tillhörighet mot judar, muslimer, kristna eller andra trosuppfattningar måste. Det är angeläget att regeringen tar situationen på allvar och återkommer med åtgärder på området.

Graviditetspeng – trygghet i väntans tider

I dag saknas det ett generellt system som möjliggör för gravida att i slutet trappa ner eller helt avstå från arbete. Samtidigt är behovet av samhällsstöd stort. En mycket stor del av alla gravida uppbar någon form av ersättning sista månaden i graviditeten. De flesta hänvisas till att ta ut sin föräldrapenning i förtid. Ett fåtal får graviditetspenning (tidigare havandeskapspenning) för att miljön som de arbetar i anses farlig för dem. Andra sjukskrivs något som har varit omdebatterat under de senaste tio åren då bedömningarna har varierat bland läkare och Försäkringskassan. Rättsosäkerheten har varit hög. Försäkringskassan har påpekat att hanteringen av tre olika förmåner och gränsdragningen mellan dessa orsakar problem. Dessutom riskerar

² Hatbrott 2015. Statistik över polisanmälningar med identifierade hatbrottsmotiv och självrapporterad utsatthet för hatbrott. Rapport 2016:15. http://www.bra.se/download/18.3c6dfe1e15691e1603eb65e3/1474958157817/2016_15_Hatbrott_2015.pdf

³ Främlingsfientliga handlingar mot trossamfund. En kartläggning av religiösa gruppers och individers utsatthet i Sverige 2014. Nämnden för statligt stöd till trossamfund 2014.

dagens system att upplevas som oförutsägbart och orättvist. Försäkringskassan och flera utredningar har därför föreslagit införandet av ett generellt ersättningssystem för gravida.

Vi vill stärka tryggheten för kvinnor i slutet av graviditeten. Frågan om en graviditetspeng bör utredas vidare. Graviditetspengen ska ses som en möjlighet för den kvinna som vill utnyttja den. Utformningen bör likna tillfällig föräldrapenning och antalet ersatta dagar bör därmed uppgå till 20–23 dagar, beroende av månadens längd. Dagarna ska inte kunna sparas. Rätten till graviditetspenning (tidigare havandeskapspenning) 60 dagar före beräknad födsel kvarstår. Det nya systemet skulle bli enklare, bättre och mer rättssäkert.

Särskilda jämställdhetsåtgärder

Kristdemokraterna hävdar att grunden för ett framgångsrikt jämställdhetsarbete är insikten om alla människors lika värde. Vi kan aldrig acceptera att nära 7 procent av befolkningen utsattes för brott i en nära relation.⁴ I den nationella trygghetsundersökningen som görs av Brå årligen framkommer 2015 att av misshandelsbrotten figurerar en närstående i 37 procent av händelserna för kvinnor, medan motsvarande andel för män är 3 procent. Samtidigt visar en studie vid Göteborgs universitet⁵ att relationsvåldet är ungefär lika vanligt oavsett om det är en man eller kvinna som är förövaren eller offret. Det som skiljer är vilken typ av våld som används. Kvinnor är också mer utsatta för kontrollerande beteende.

Kontroll är också ett kännetecknande karaktärsdrag för den växande hedersproblematiken.

Enligt regeringens tidigare samordnare för våld i nära relationer, Carin Götblad, växer 100 000 ungdomar upp med hedersförtryck i dagens Sverige.

Sverige har att hantera en stor utmaning i kampen mot framväxande parallella samhällen där främmande rättstraditioner isolerar och begränsar kvinnor och unga flickor som kommer till vårt land.

Hedersrelaterat brott utgör grova kränkningar av mänskliga rättigheter och brott mot internationell lagstiftning (FN:s kvinnokonvention). Anmälningssbenägenheten för att anmäla hedersbrott reduceras av den för många drabbade utgör vardagens regelverk. Familj och släktingar är förövare, och då kan det krävas en utomstående influens för att påvisa när kontrollen tar sig brottsliga former. Förekomsten av dessa brott hamnar ofta utanför brottsstatistiken och mörkertalet är utbrett. Alliansregeringen tog frågan på allvar och antog 2007 en nationell handlingsplan för att bekämpa våld mot kvinnor, hedersrelaterat våld och förtryck samt våld i samkönade relationer. I februari 2014 tillsattes en särskild utredare med uppdrag att föreslå en samlad nationell strategi för att nå det jämställdhetspolitiska delmålet om att mäns våld mot kvinnor ska upphöra (dir. 2014:25). Strategin skulle utgöra grund för uppföljning och utvärdering av regeringens tidigare insatser på området. Alliansregeringen skärpte också straffet för och gjorde tvångsgifte och barnäktenskap olagligt från och med 1 juli 2014. I juni 2015 presenterade utredaren Juno Blom ”Nationell strategi mot mäns våld mot kvinnor och hedersrelaterat våld och förtryck” för statsrådet Åsa Regnér. Där beskrivs hur omfattande hedersproblematiken är i världen samt ökat behov av fokus på området

⁴ Brå rapport 2014:8.

http://bra.se/download/18.9eaaede145606cc8651ff/1399015861526/2014_8_Brott_i_nara_relationer.pdf

⁵ Men's and women's exposure and perpetration of partner violence: an epidemiological study from Sweden. <http://bmcpublikealth.biomedcentral.com/articles/10.1186/1471-2458-12-945>

hedersrelaterat våld och förtryck i samverkan mellan exempelvis olika myndigheter. I februari 2016 skärpte regeringen lagen ytterligare genom att kriminalisera stämpling till barnåktenskap, det ger brottsbekämpande myndigheter stärkta befogenheter att beivra barnåktenskap.

Enligt Brottsförebyggande rådet görs 300 anmälningar till polisen i sådana ärenden per år.

Frågan får allt större uppmärksamhet och alliansregeringens arbete för att öka kunskapen har varit välkommet. År 2007 presenterade alliansregeringen en handlingsplan för mäns våld mot kvinnor som inkluderade hedersbrott vilket var ett steg i rätt riktning.

Idag saknas en särskild lagstiftning om hedersbrott.

Brottstypen måste få påföljder som verkar avskräckande för den skyldige och som också för brottsoffret skulle innebära en möjlighet till högre skadeståndsanspråk. Därmed skulle det bli lättare för polisen att arbeta förebyggande då brottet skulle tas på större allvar och lagstiftningen skulle med en särskild brottsrubricering ha en avskräckande effekt. En lagstiftning om hedersbrott skulle även inbegripa möjligheten att straffa fler personer än en. Hedersbrott särskiljer sig från andra brott på det sättet att många oftast är involverade i brottet, sanktionerar det och bidrar till att tysta ned brottsgärningen.

Under en tid har ett antal vittnesmål och rapporter ackumulerats om hur företrädevis kvinnor i förorter får sina liv begränsade av fundamentalister. Män – det är i allmänhet män men också kvinnor – tar sig rätten att ha åsikter om hur kvinnor klär sig, vad de gör och hur de lever sina liv. Enligt flera etablerar sig förtryckarkulturer i Sverige. Också män utsätts för hederskultur.

Denna form av hederskultur är inte förenlig med ett fritt och demokratiskt samhälle. Kvinnor och män som hålls tillbaka och kontrolleras i hederns namn kan inte leva sina liv och förverkliga sina drömmar och nå sin fulla potential.

Förutom att de blir utsatta för hot och misshandel blir dessa personer också kontrollerade och kränkta på andra sätt, av gärningsmännen men även av andra personer i dess närhet.

Förtrycket innebär att de inte tillåts träffa vem de vill, inte klä sig eller sminka sig som de vill och telefon- och datoranvändande kontrolleras.

Länsstyrelsen Östergötland har sedan år 2005 ett övergripande ansvar för länsstyrelsernas regeringsuppdrag rörande hedersrelaterat våld och förtryck och bedriver förebyggande arbete på nationell nivå. Under alliansregeringens försorg kunde länsstyrelserna under åren 2011–2014 fördela 120 miljoner kronor till stöd för insatser mot hedersrelaterat våld och förtryck i länen. År 2013 fick också Länsstyrelsen Östergötland i uppdrag från regeringen att utveckla kompetensteamet till ett nationellt kompetensteam. Detta uppdrag kom 2014 att förlängas till och med 2015. Arbetet som följde har bidragit till att kunskapsnivån i landet ökat och blivit mer likvärdig.

En stödtelefon inrättades också dit yrkesverksamma, ideellt verksamma och enskilda kan ringa för att få råd och vägledning i valet av akuta, förebyggande och uppföljande insatser. Från och med den 13 mars 2014, då den nationella stödtelefonen inrättades, till och med den 30 april 2016 inkom samtal om 616 ärenden som sammanlagt berör 863 utsatta personer. Samtalen handlar företrädesvis om flickor under 18 år och unga kvinnor som utsätts för olika typer av våld, kränkningar, begränsningar och kontroll.

Regeringen beviljar i året budgetproposition en förlängning för verksamheten genom 2017.

Forced marriage units

I den slutrapport som presenterades av det nationella kompetensteamet i början av 2016 föreslås att verksamheten permanentas med hänvisning till att länder som Norge och Storbritannien har liknande verksamheter som är permanenta. Både den norska och den brittiska verksamheten beskrivs som mer verksamhets- och departementsöverskridande, vilket uppfattas som viktigt. Vidare har de ett mer aktivt arbete när det gäller utlandsärenden. Enligt uppgift har det norska teamet inte större möjlighet att agera utomlands än det svenska, men de har ett mer välutvecklat system för att hantera sådana ärenden, bl.a. har särskilda rådgivare i frågor om tvångsäktenskap och könsstympning placerats vid ett antal norska utlandsmyndigheter. Länsstyrelsen Östergötlands upplevelse är att handlingsutrymme, rutiner, resurser och upparbetad samverkan kring transnationella ärenden ofta saknas inom myndigheter i Sverige. Erfarenheten är också att detta saknas även vid svenska utlandsmyndigheter. Samtidigt betonar man från det svenska kompetensteamets sida att det är arbetet med att skydda barn och unga i Sverige som måste prioriteras då det är där problemet uppstår, dvs. innan ett eventuellt bortförande.

I Storbritannien kan man utfärda ett dokument kallat "Forced Marriage Protection Order" som gör rättsliga åtgärder möjliga mot en förälder som inte inom en viss tid (ofta 48 timmar) återför flickan/pojken, eller kan påvisa var han eller hon finns. Det kan innebära häktning och i förlängningen fängelse i upp till sju år, om barnet inte återförs. Det gör det svårt för en familj att dölja att deras dotter är bortförd och skylla på att hon är på semester. Men framförallt har detta en stark preventiv effekt. Sedan 2008 har nästan 900 sådana dokument utfärdats.

För att uppnå en verksamhet som kan arbeta långsiktigt och med stöd av lagstiftning behöver det nationella kompetensteamet permanentas med befogenheter liknande det brittiska Forced Marriage Unit. Enligt de beräkningar som det nationella kompetensteamet gjort för en översiktlig årsbudget baserad på tio årsarbetskrafter från Länsstyrelsen Östergötland skulle kostnaden för en sådan verksamhet uppgå till drygt 14 miljoner kronor årligen. En sådan verksamhet skulle behöva operera från en myndighet direkt under polisen. Kristdemokraterna föreslår därför att en enhet enligt brittisk modell inrättas inom utgiftsområde 4 under polismyndigheten anslag 1:1. Lämpligt kunde vara att förlägga enheten hos polisens Nationella operativa avdelning (Noa).

Könsstympning

Kvinnlig könsstympning är en livsfarlig sedvänja som ger flickor men för livet. Fler än två miljoner flickor i åldrarna 4–11 år könsstympas varje år världen över, enligt Unicef. Den grymma sedvänjan har praktiserats i mer än 2 000 år, före både kristendomen och islams utbredning, och det finns ingen religiös skrift som påbjuder detta.

Både förberedelse och underlåtenhet att avslöja könsstympning är straffbart i Sverige. Icke desto mindre sker det om och om igen i vårt land. Under sommarlovet är tiden då dessa ingrepp ofta utförs, då barn åker på hemmasemestrar med sina föräldrar. Många flickor löper alltså förhöjd risk att utsättas för denna brutala sedvänja under sommaren. Nuvarande lag skärptes 1999 och för könsstympning anges ett straff på mellan två och fyra års fängelse vare sig ingreppet sker här i Sverige, eller om det utförs utanför Sverige. Det är bra, men mer behöver göras i förebyggande syfte.

För att undvika att svenska flickor utsätts för könsstympning anser vi kristdemokrater att vi behöver pröva att enligt fransk modell införa ett hälsointyg.

Hälsointyget, eller skydds brevet om man så vill, ska kunna tas med till hemlandet vid resa, och ska tydligt visa att könsstympning är förbjudet enligt svensk lag.

Intyget ska också visa att föräldrarna har ansvaret för flickan och således kan dömas enligt svensk lag även om könsstympning sker i annat land än Sverige. Med vetskap om detta är slakten mindre benägen att trycka på för könsstympning om föräldrarna görs till brottslingar i Sverige. Intyget bör sedan kunna utfärdas av barnavårdscentralen för barn upp till sex års ålder och därefter av skolhälsovården.

Désirée Pethrus (KD)

Jakob Forssmed (KD)

Aron Modig (KD)

Robert Halef (KD)

Penilla Gunther (KD)

Caroline Szyber (KD)

Larry Söder (KD)